

POSTANOWIENIE

Dnia 14 sierpnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie z powództwa M. P.
przeciwko Skarbowi Państwa - Dyrektorowi Aresztu Śledczego w K.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 14 sierpnia 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 30 kwietnia 2019 r., sygn. akt (...), (...)

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. nie obciąża skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego;**
- 3. zasądza na rzecz radcy prawnego J. K. A. od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w (...) kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł, powiększoną o należny podatek VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 30 kwietnia 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację M. P. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z 3 października 2018 r., w sprawie przeciwko Skarbowi Państwa - Dyrektorowi Aresztu Śledczego w K. o zapłatę, zmienił na skutek zażalenia pozwanego rozstrzygnięcie o kosztach procesu

w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji oraz orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

2. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wniósł M. P., wskazując na naruszenie art. 23 w zw. z art. 24 k.c. oraz art. 32 Kodeksu karnego wykonawczego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania,

zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepubl.). Ze względu na odmienny cel instytucji przedsądu i jej odrębne oraz kwalifikowane przesłanki, wskazanie i uzasadnienie okoliczności decydujących o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może polegać na odwołaniu się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. W prawidłowo sporządzonej skardze kasacyjnej oba powyższe elementy muszą pojawić się oddzielnie i autonomicznie. Sąd Najwyższy nie jest bowiem trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym i rozpoznawanym nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym.

4. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). Podał, że konieczne jest dokonanie oceny tego, czy wydanie przez dyrektora jednostki penitencjarnej decyzji sprzecznej z decyzją uprzednio wydaną przez sąd penitencjarny jest działaniem bezprawnym w rozumieniu art. 24 § 1 k.c. i w konsekwencji rodzi odpowiedzialność Skarbu Państwa za naruszenie dóbr osobistych osadzonego przebywającego w przedmiotowej jednostce.

5. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego wskazanie jako przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania istotnego zagadnienia prawnego nakłada na skarżącego obowiązek nie tylko sformułowania tego zagadnienia, ale, co istotne, przedstawienia wyczerpującej argumentacji, wykazania, że jest to zagadnienie nowe dotychczas nierozstrzygnięte, oraz że jego precedensowy charakter będzie miał znaczenie przy rozstrzyganiu spraw podobnych przez sądy powszechne. Uzasadnienie zatem tej przesłanki wymaga od skarżącego szczególnej staranności w wykazywaniu „istotności” zagadnienia, które musi mieć charakter prawny.

6. Skarżący nie sprostował powyższym wymaganiom. Rozważania zawarte w skardze kasacyjnej ograniczają się do zasygnalizowania problematyki związanej ze stosowaniem art. 24 § 1 k.c. oraz podania, że nie została ona wyjaśniona

w dotychczasowym orzecznictwie. Skarżący nie przedstawił natomiast pogłębionej analizy prawnej, ze wskazaniem możliwych różnych poglądów, argumentów przemawiających za przyjęciem każdego z nich oraz nie podał własnego stanowiska. Za taki wywód nie mogą być uznane argumenty przedstawione w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych. Jak już wyżej wskazano, przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.) oraz wnioski o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), stanowią dwa odmienne, z uwagi na funkcje, jakie pełnią, niezależne od siebie wymagania skargi kasacyjnej. Skarżący, formułując więc wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie, powinien przedstawić wyodrębniony, samodzielny wywód prawny odnoszący się do wskazanych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Skarga powoda takiego wyvodu nie zawiera. Pozwala to na przyjęcie, że skarżącemu nie chodzi o wykazanie przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., a jedynie o poddanie zaskarżonego orzeczenia kontroli kasacyjnej.

Co więcej, nie może ująć uwadze Sądu Najwyższego, że sformułowane przez skarżącego zagadnienie prawne nie jest osadzone w realiach niniejszej sprawy, przeciwnie opiera się na założeniach wprost sprzecznych z poczynionymi przez sądy *meriti* ustaleniami. Wedle ustaleń poczynionych przez sądy *meriti* sąd orzekający w przedmiocie odpowiedzialności karnej powoda w piśmie z 16 sierpnia 2013 r. wyraził zgodę na posiadanie przez powoda komputera, ale nie wyposażonego w dostęp do Internetu. Zgoda ta zatem nie dość, że nie została wydana przez sąd penitencjarny, ale dodatkowo nie została doręczona placówce penitencjarnej. Przedstawione przez skarżącego zagadnienie prawne nie ma żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

7. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 102 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym stanowi art. 22³ ust. 1 ustawy z 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych oraz § 4 ust. 2 i § 14 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 26 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie

ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.

jw